

Національний лісотехнічний
університет України

НАУКОВИЙ ВІСНИК НЛТУ УКРАЇНИ

ЗБІРНИК НАУКОВО-ТЕХНІЧНИХ ПРАЦЬ

Підп. до друку 6.06.12. Формат 60х84/16. Папір офсетний. Друк офсетний.
Ум. др. арк. 23,48. Ум. фарбо-відб. 23,72. Облік.-вид-арк. 23,6. Тираж 250 прим.
Зам. № 09/2012

Видавець: Редакційно-видавничий центр НЛТУ України
79057, м. Львів, вул. Генерала Чупринки, 103
Тел.: (032) 240-23-50; 067-944-11-15
E-mail: nauk.visnyk@gmail.com

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до
Державного реєстру видавців, виготовників і розповсюджувачів видавничої продукції
(Серія ДК, № 2062 від 17.01.2005 р.)

Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації
(Серія КВ, № 11889-760ПР від 26.10.2006 р.)

Згідно з постановою президії ВАК України, "Науковий вісник НЛТУ України" належить до Переліку
наукових фахових видань України, в яких можуть публікуватися результати дисертаційних робіт
на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук за такими напрямками:

біологічні науки (від 10.03.10 р., № 1-05/2), технічні науки (від 14.04.10 р., № 1-05/3),
сільськогосподарські науки (від 01.07.10 р., № 1-05/5) та економічні науки (від 06.10.10 р., № 1-05/6)

Засновано в 1994 р.

Випуск 22.9

Львів – 2012

ЗБІРНИК НАУКОВО-ТЕХНІЧНИХ ПРАЦЬ

НАУКОВИЙ ВІСНИК НАЦІОНАЛЬНОГО ЛІСОТЕХНІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ УКРАЇНИ : збірник науково-технічних праць. – Львів : РВВ НЛТУ України. – 2012. – Вип. 22.9. – 404 с.

Збірник публікує науково-технічні праці співробітників вищих навчальних закладів України, науковців з-за кордону, а також спеціалістів лісового і деревообробного комплексу, присвячених різним аспектам освітніх проблем та наукових досліджень, передового досвіду і впровадження у виробництво здобутих результатів.

Призначений для наукових працівників, аспірантів, інженерів галузі, викладачів вищих навчальних закладів освіти, коледжів і технікумів, студентів старших курсів.

Рекомендовано до друку вченою радою НЛТУ України (протокол № 5 від 5.06.2012 р.). У збірнику розглядаються проблеми лісового та садово-паркового господарства, екології довкілля, технології та устаткування лісовиробничого комплексу, економіки, планування і управління промислового виробництва, інформаційних технологій галузі, а також освітні проблеми вищої школи.

Головний редактор: д.е.н., професор **Ю.Ю. Туниця** –

академік НАН України

Заступник головного редактора: д.т.н., професор **Ю.І. Грицюк**

Редакційна колегія:

д.б.н., професор	В.К. Зайка	д.е.н., професор	В.Я. Гуменюк
д.б.н., професор	Г.Т. Криницький	д.е.н., професор	Б.В. Кульчицький
д.б.н., професор	В.І. Парпан	д.е.н., професор	І.М. Синякевич
д.б.н., професор	С.М. Стойко	д.е.н., професор	Ю.І. Стадницький
д.б.н., професор	П.Р. Третяк	д.е.н., професор	Г.С. Шевченко
д.б.н., професор	Р.Т. Гут	к.т.н., професор	М.Г. Адамовський
д.с.-г.н., професор	М.М. Гузь	д.т.н., професор	В.М. Голубець
д.с.-г.н., професор	Ю.М. Дебринюк	д.т.н., професор	Н.І. Библюк
д.с.-г.н., професор	І.Ф. Калущий	д.т.н., професор	П.В. Білей
д.с.-г.н., професор	Л.І. Копій	д.т.н., професор	О.А. Кійко
д.с.-г.н., професор	В.П. Кучерявий	д.т.н., професор	В.М. Максимів
д.с.-г.н., професор	В.П. Рябчук	д.т.н., професор	Я.І. Соколовський

Літературні редактори: **А.Ф. Павлишин, В.В. Дудок, І.І. Гураль**

Відповідальний секретар: **Г.Г. Гриник**

Комп'ютерне макетування: **В.С. Гураков**

Коректори: **О.П. Лаврова, Я.Б. Невелюк, Ю.З. Некига**

Адреса редакції:

79057, м. Львів-57, вул. Ген. Чупринки, 103, НЛТУ України
Тел.: (032) 240-23-50; 067-944-11-15 **E-mail:** nauk.visnyk@gmail.com

ЗМІСТ

І. ЛІСОВЕ ТА САДОВО-ПАРКОВЕ ГОСПОДАРСТВО 9

В.К. Зайка, А.В. Руденко

МОРФОФІЗІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ДЕРЕВ СОСНИ
ЗВИЧАЙНОЇ В БОРАХ МАЛОГО ПОЛІССЯ..... 9

В.Г. Мазепа, О.Г. Криницька

ПРОДУКТИВНІСТЬ І СТАН ВІДТВОРЕНИХ ПРИРОДНИМ
НАСІННИМ ШЛЯХОМ ДЕРЕВОСТАНІВ У ГРАБОВО-СОСНОВИХ
СУДІБРОВАХ ЛЬВІВСЬКОГО РОЗТОЧЧЯ..... 14

Г.Г. Гриник

ЕКСПОЗИЦІЙНО-ОРОГРАФІЧНІ МОДЕЛІ МІСЦЕПОЛОЖЕНЬ
ОПТИМАЛЬНО-ПРОДУКТИВНИХ ДЕРЕВОСТАНІВ ЯЛИНИ
ЄВРОПЕЙСЬКОЇ В УКРАЇНСЬКИХ КАРПАТАХ..... 19

М.Ю. Лесів, Д.Г. Щепашенко, А.З. Швіденко, Р.А. Бунь

ПОБУДОВА КАРТИ ЛІСІВ УКРАЇНИ ЗА ДАНИМИ ГЛОБАЛЬНИХ
ЦИФРОВИХ КАРТ ЗЕМЕЛЬНОГО ПОКРИВУ 24

О.П. Павлішук, С.В. Розвод

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ЕКОНОМІЧНОЇ
ОЦІНКИ ВУГЛЕЦЕДЕПОНОВАЛЬНОЇ ФУНКЦІЇ ЛІСІВ
НА ОСНОВІ РЕНТНОГО ПІДХОДУ 30

Т.М. Пушкарьова-Безділь, Ю.А. Сеник, В.Й. Кудла, О.В. Нікітіна

РЕЗУЛЬТАТИ ВИРОЩУВАННЯ СУНИЦІ САДОВОЇ –
FRAGARIA ANANASSA DUN. ІЗ ЗАСТОСУВАННЯМ ПРОДУКТІВ
ВЕРМИКУЛЬТУРИ 37

У.Р. Гурла, І.В. Шукель, В.П. Оліферчук

МЕЛІОРАТИВНІ ФУНКЦІЇ ПРОТОМЕЛІОРАНТІВ
У МЕЛІОРАЦІЇ АНТРОПОГЕННИХ ҐРУНТІВ 40

А.І. Івченко, І.М. Пацура, Н.З. Кендзьора, А.С. Мельник, Л.Б. Коляда

ТАКСОНОМІЧНИЙ СКЛАД ГОЛОНАСІННИХ ДЕНДРОПАРКУ
ЛЬВІВСЬКОЇ КЛІНІЧНОЇ ІНФЕКЦІЙНОЇ ЛІКАРНІ..... 47

Н.А. Корнілова

ВПЛИВ ВИТЯЖОК ДЕРЕВНИХ, ЧАГАРНИКОВИХ І ТРАВ'ЯНИХ
РОСЛИН НА ПРОРОСТАННЯ НАСІННЯ ЛІКАРСЬКИХ РОСЛИН 51

І.В. Базюк-Дубей

ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ МІКОФЛОРИ УКРАЇНСЬКОГО РОЗТОЧЧЯ
З ІНШИМИ МІКОФЛОРАМИ УКРАЇНИ І ПОЛЬСЬКОГО РОЗТОЧЧЯ..... 56

2. ЕКОЛОГІЯ ДОВКІЛЛЯ..... 61

<i>М.В. Римар, О.Н. Боровик</i> ЕКОЛОГІЧНЕ ПІДҐРУНТЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ГОСПОДАРСЬКИХ ВІДНОСИН	61
<i>І.А. Дубовіч, М.В. Руда</i> СУЧАСНІ ЕКОЛОГО-ЕКОНОМІЧНІ ПРОБЛЕМИ ТРАНСПОРТУВАННЯ НЕБЕЗПЕЧНИХ ВАНТАЖІВ ЛЬВІВСЬКОЮ ЗАЛІЗНИЦЕЮ	66
<i>Г.С. Гулик</i> ВДОСКОНАЛЕННЯ ЕКОЛОГО- ТА ЕКОНОМІКО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЛІСОКОРИСТУВАННЯ В УКРАЇНІ	71
<i>А.А. Головка, М.В. Січ</i> ОСОБЛИВОСТІ ПЛАНУВАННЯ ЯК ФУНКЦІЇ УПРАВЛІННЯ ЛІСАМИ ТА ЛІСОВИМ ГОСПОДАРСТВОМ	80
<i>Г.М. Шпак</i> ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНИЙ МЕХАНІЗМ УПРАВЛІННЯ ОРГАНІЧНИМ ЗЕМЛЕРОБСТВОМ В УКРАЇНІ	85
<i>М.М. Запоточний</i> ВПЛИВ РЕКРЕАЦІЙНИХ НАВАНТАЖЕНЬ НА ВОДОПРОНИКЛИВІСТЬ ЛІСОВИХ ҐРУНТІВ	92
<i>Ф.А. Вазинський, М.А. Павник</i> ОСНОВНІ НАПРЯМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ.....	95
<i>А.В. Івануса</i> ОСОБЛИВОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ КОНЦЕПЦІЇ СТАЛОГО РОЗВИТКУ В ТУРИЗМІ.....	100
<i>В.Т. Польовська</i> ФОРМУВАННЯ ПОЗИТИВНОГО ІМІДЖУ ЛІСОВИХ І ДЕРЕВООБРОБНИХ ПІДПРИЄМСТВ ЗА ДОПОМОГОЮ ЕКОЛОГІЧНОГО МАРКЕТИНГУ	103

3. ТЕХНОЛОГІЯ ТА УСТАТКУВАННЯ ЛІСОВИРОБНИЧОГО КОМПЛЕКСУ 112

<i>В.М. Атаманюк, Д.П. Кіндзера, Р.Р. Госовський</i> РОЗРАХУНОК КОЕФІЦІЄНТА ГІДРАВЛІЧНОГО ОПОРУ ПІД ЧАС РУХУ ТЕПЛОВОГО АГЕНТА КРІЗЬ СТАЦІОНАРНИЙ ШАР ПОДРІБНЕНИХ СТЕБЕЛ СОНЯШНИКА	112
<i>Е.М. Гуліда, І.О. Мовчан</i> ОЦІНЮВАННЯ ПОЖЕЖНОГО РИЗИКУ ДЛЯ СПОРУД ВИРОБНИЧОГО ПРИЗНАЧЕННЯ	118

<i>І.М. Озарків, В.С. Козар, Н.Д. Довга, М.С. Кобринович</i> ХАРАКТЕРНІ ОСОБЛИВОСТІ ВПЛИВУ РЕЖИМНИХ ПАРАМЕТРІВ СУШІННЯ НА КОЕФІЦІЄНТ ТЕПЛООБМІНУ	128
<i>В.М. Теслюк, Т.В. Теслюк, А.С. Ляпандра</i> МОДЕЛЬ ПІДСИСТЕМИ КЛІМАТ-КОНТРОЛЮ ДЛЯ АНАЛІЗУ РОБОТИ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО БУДИНКУ	132
<i>Н.О. Арсиненко</i> ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ ВІБРОТРАНСПОРТЕРІВ	135
<i>Х.Р. Лесик</i> АНАЛІЗ ЕКСЕРГЕТИЧНОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ ТЕРМОСИФОННОГО СОНЯЧНОГО КОЛЕКТОРА ДЛЯ УМОВ ПОМІРНОГО КЛІМАТУ	140

4. ЕКОНОМІКА, ПЛАНУВАННЯ ТА УПРАВЛІННЯ В ГАЛУЗЯХ 147

<i>Г.І. Башнянин, В.А. Сидоренко, М.Б. Люлик</i> ДОКАПІТАЛІЗАЦІЯ КОМЕРЦІЙНОГО СЕКТОРУ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ ЯК ЧИННИК ЕКОНОМІЧНОГО ЗРОСТАННЯ.....	147
<i>О.Ю. Носов</i> ФУНКЦІЇ НАЦІОНАЛЬНОГО БАНКУ УКРАЇНИ В УМОВАХ ПОГЛИБЛЕНОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ	153
<i>В.П. Лещук</i> УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМ КАПІТАЛОМ ФІНАНСОВО-ПРОМИСЛОВОЇ ГРУПИ.....	158
<i>Т.О. Скрипко</i> ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ ЧЕМПІОНАТУ ЄВРО-2012..	162
<i>О.Є. Бавико</i> ОСНОВНІ НАПРЯМИ РОЗВИТКУ РЕГІОНАЛЬНОГО ЕКОНОМІЧНОГО ПРОСТОРУ В УМОВАХ ФОРМУВАННЯ МЕРЕЖЕВОЇ ЕКОНОМІКИ	167
<i>Н.М. Воськало</i> ВНУТРІШНІЙ КОНТРОЛЬ ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ ПІДПРИЄМСТВА В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ЙОГО ДІЯЛЬНІСТЮ	174
<i>М.Ф. Гончар, Л.Ю. Холявка</i> ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ ВИРОБНИЧИМ ПОТЕНЦІАЛОМ ПРОМИСЛОВОГО ПІДПРИЄМСТВА.....	179
<i>Р.С. Грабовський, Р.П. Дудяк</i> КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ ОРГАНІЧНОЇ ПРОДУКЦІЇ НА ПРОДОВОЛЬЧОМУ РИНКУ УКРАЇНИ.....	184
<i>А.Г. Драбовський</i> КООПЕРАТИВНІ СИСТЕМИ: СУТЬ, ПРИНЦИПИ ТА ОСОБЛИВОСТІ ДОСЛІДЖЕННЯ	189

С.Т. Дуда, І.В. Михайлик ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ АНАЛІЗУ БАНКРУТСТВА ПІДПРИЄМСТВА ТА ШЛЯХИ ЙОГО ПОДОЛАННЯ.....	197
В.І. Запоточний ІНВЕСТИЦІЙНА ПОЛІТИКА ЯК ОСНОВНИЙ ЕТАП БАНКІВСЬКОГО ІНВЕСТИЦІЙНОГО ПРОЦЕСУ	201
А.В. Колодійчук КЛАСИФІКАЦІЇ ФАКТОРІВ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ПРОМИС- ЛОВОСТІ: ТРАДИЦІЙНА, БАР'ЄРНА ТА ЗА ПРІОРИТЕТНІСТЮ	207
Н.Ю. Копилюк ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНІ ПОКАЗНИКИ ДІЯЛЬНОСТІ БАНКІВ УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ РЕОРГАНІЗАЦІЙНИХ ПРОЦЕДУР	213
М.В. Корягін ВНУТРІШНЯ ЗВІТНІСТЬ ЩОДО РИНКОВОЇ ВАРТОСТІ ПІДПРИ- ЄМСТВА ЯК ОСНОВА ПРИЙНЯТТЯ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ.....	220
М.І. Кульчицький, І.С. Кирилейза АНАЛІЗ КАПІТАЛІЗАЦІЇ БАНКІВСЬКОГО СЕКТОРУ УКРАЇНИ У КРИЗОВИЙ ТА ПОСТКРИЗОВИЙ ПЕРІОДИ	225
Т.А. Піхняк ПРОБЛЕМИ КРЕДИТУВАННЯ МАЛИХ ПІДПРИЄМСТВ В УКРАЇНІ ТА НАПРЯМИ ЇХ ВИРІШЕННЯ	232
Ю.О. Раделицький АСИМЕТРІЯ ІНФОРМАЦІЇ НА РИНКУ ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ	238
С.М. Самець ОБЛІКОВА ПОЛІТИКА ЩОДО РОЗРАХУНКІВ ПІДПРИЄМСТВ І ФОРМУВАННЯ ЇЇ ЕЛЕМЕНТІВ	242
С.Б. Свічка ФІНАНСОВІ РЕСУРСИ ПІДПРИЄМСТВ ТА ЇХ ВПЛИВ НА ФІНАНСОВУ БЕЗПЕКУ	247
І.І. Свидрук РОЛЬ ТА ЗНАЧЕННЯ ЗАКОНІВ ТЕОРІЇ ОРГАНІЗАЦІЇ У ВИРОБНИЧИХ СИСТЕМАХ.....	253
В.С. Семйон, К.Й. Варга ОСОБЛИВОСТІ СКЛАДАННЯ ТА ПОДАННЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ: УКРАЇНСЬКИЙ ТА ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД	259
Г.В. Стричак, І.І. Сапарта ДЕРЖАВНИЙ БОРГ ТА ПРОБЛЕМИ ЙОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ.....	264
Я.О. Топільницька РОЛЬ ТА ЗНАЧЕННЯ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО ЧИННИКА У РОЗВИТКУ ВІТЧИЗНЯНОЇ ЕКОНОМІКИ	267
Л.Є. Фурдичко, Я.В. Жовтанецька СУТЬ І НЕОБХІДНІСТЬ АНТИКРИЗОВОГО УПРАВЛІННЯ ПРОМИСЛОВИМИ ПІДПРИЄМСТВАМИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ	273

М.Ю. Чік ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ОБЛІКУ І КОНТРОЛЮ ВИТРАТ НА ПІДПРИЄМСТВАХ ЛІСОВОГО ГОСПОДАРСТВА.....	278
Н.В. Москаль МЕТОДИКА АУДИТУ КРИЗОВИХ ПІДПРИЄМСТВ ТОРГІВЛІ	283
З.П. Девулін, І.М. Огородник ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК ЗОВНІШНЬОГО ТА ВНУТРІШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА ФУНКЦІОНУВАННЯ ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ	288

5. ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ГАЛУЗІ 297

В.О. Маєвський, А.Я. Вус, В.М. Максимів МОДЕЛЮВАННЯ РОЗПИЛЮВАННЯ КОЛОДИ СЕКТОРНИМ СПОСОБОМ НА РАДІАЛЬНІ ПИЛОМАТЕРІАЛИ З УРАХУВАННЯМ ЇЇ РЕАЛЬНОЇ ФОРМИ	297
Л.К. Гліненко, Є.І. Яковенко РОЗВ'ЯЗАННЯ ТРАНСПОРТНОЇ ЗАДАЧІ З ПРОМІЖНИМИ ПУНКТАМИ ЗА ДОПОМОГОЮ НАДБУДОВИ SOLVER MS EXCEL.....	306
О.О. Карабин, О.Ю. Чмир ДИФЕРЕНЦІАЛЬНІ ОПЕРАЦІЇ ВЕКТОРНОГО ПОЛЯ.....	319
В.І. Яциук, І.І. Тучковська ІНФОРМАЦІЙНІ СИСТЕМИ БЕЗПЕКИ РОЗДРІБНОЇ ТОРГІВЛІ	326
Н.В. Кузьминчук МОДЕЛЬ ДИНАМІКИ РОЗВИТКУ ЖИТТЄЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАСЕЛЕННЯ РЕГІОНУ З ОГЛЯДУ БЮДЖЕТНОГО ФІНАНСУВАННЯ.....	333
Г.І. Андрійченко УДОСКОНАЛЕННЯ ЧАСТКОВОЇ МЕТОДИКИ ВИЗНАЧЕННЯ СВОЄЧАСНОСТІ МАНЕВРУ	342
А.Б. Горкуненко, С.А. Лупенко ОБҐРУНТУВАННЯ ДІАГНОСТИЧНИХ І ПРОГНОСТИЧНИХ ОЗНАК В ІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМАХ АНАЛІЗУ ТА ПРОГНОЗУВАННЯ ЦИКЛІЧНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ПРОЦЕСІВ	347
Г.В. Поліщук, С.А. Лупенко, А.М. Луцків ПРОГРАМНО-АПАРАТНІ ЗАСОБИ ВИСОКОПРОДУКТИВНИХ ОБЧИСЛЮВАЛЬНИХ СИСТЕМ ДЛЯ ЗАДАЧ БІОМЕТРІЇ.....	352
П.Р. Ткаченко, О.Р. Ткаченко, У.В. Поліщук EQUO – ПРОГРАМА ГЕНЕРАТОР ФОРМУЛ ДЛЯ ЕФЕКТИВНОЇ АПРОКСИМАЦІЇ ЗАЛЕЖНОСТЕЙ ОДНІЄЇ ЧИ ДЕКІЛЬКОХ ЗМІННИХ	360
І.В. Паснак МОДЕЛЮВАННЯ ТА ВИБІР ОПТИМАЛЬНОГО ВАРІАНТА ТЕХНОЛОГІЧНОГО ПРОЦЕСУ ГАСІННЯ ПОЖЕЖ КЛАСУ А І В НА ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВАХ	368

6. ОСВІТЯНСЬКІ ПРОБЛЕМИ ВИЩОЇ ШКОЛИ 380

Г.І. Башияннин, О.М. Свінцов, М.Л. Потинський, Т.П. Бабійчук, О.І. Дунас
СУЧАСНА ВИЩА ОСВІТА: ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ
РОЗВИТКУ 380

Є.Й. Майовець, І.В. Білик
ДОСЛІДЖЕННЯ ВПЛИВУ ІНСТИТУЦІЙНИХ ЧИННИКІВ
НА ФОРМУВАННЯ РИНКУ ПРАЦІ В УКРАЇНІ 385

Г.В. Стричак, Г.А. Лех, О.Д. Франків
РОЗВИТОК ЛЮДСЬКОГО ПОТЕНЦІАЛУ –
СТРАТЕГІЧНЕ ЗАВДАННЯ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ..... 390

В.Ю. Смочко
ЯКІСТЬ ЖИТТЯ – ШАНС ЧИ ВИРОК КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ
РЕГІОНУ 395

ДО ВІДОМА АВТОРІВ СТАТЕЙ 402

1. ЛІСОВЕ ТА САДОВО-ПАРКОВЕ ГОСПОДАРСТВО

УДК 630*164:581.4*582.475

*Проф. В.К. Зайка, д-р біол. наук;
аспір. А.В. Руденко – НЛТУ України, м. Львів*

МОРФОФІЗІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ДЕРЕВ СОСНИ ЗВИЧАЙНОЇ В БОРАХ МАЛОГО ПОЛІССЯ

Встановлено, що в умовах Малого Полісся істотне зниження продуктивності сосни звичайної, зменшення морфолого-анатомічних показників хвої та вмісту пластидних пігментів спостерігаємо в сирих борах. Найкращі умови для її функціонування виникають у свіжих і вологих борах. У сухих борах встановлено деяке потовщення хвоїнок у сосни. Діелектричні показники прикамбіальних тканин лубу сосни у період глибокого спокою зі зміною вологості ґрунту змінюються слабо.

Ключові слова: сосна звичайна, пластидні пігменти, морфолого-анатомічні показники хвої, діелектричні потенціали, Мале Полісся.

В умовах Малого Полісся борові типи лісорослинних умов поширені на площі близько 3,2 % [2]. У них формуються унікальні малопоширені для цього регіону рослинні угруповання, деревний ярус в яких представлений переважно сосною звичайною з незначною домішкою берези повислої [9]. Бори тут зазвичай займають не великі за площею ділянки – від 0,5-1,0 га до 10-15 га, які за ґрунтово-гідрологічними умовами є найнесприятливішими для росту і життєдіяльності деревних порід. Унаслідок господарської діяльності в борах, як і в інших типах лісорослинних умов Малого Полісся, переважають насадження штучного походження. Штучне лісовідновлення призводить до переривання процесів безперервного багатовікового природного добору в конкретних лісорослинних умовах, що особливо важливо для борових типів лісорослинних умов. Останнім часом науковці вважають, що необхідно сприяти природному поновленню лісу, яке найповнішою мірою здатне забезпечити успадкування потомством набутих ознак [1, 3-5]. Штучне відновлення лісу на зрубках потрібно проводити тільки за умови відсутності або незадовільного природного поновлення головних лісоутворювальних порід, з насіння зібраного при рубці деревостану чи з прилеглих до лісосік дерев [1].

Об'єктом нашого дослідження були природні соснові лісостани різного віку, які знаходяться в сухих, свіжих, вологих і сирих борах Малого Полісся. Досліджували лісівничо-таксаційні показники деревостанів, морфолого-анатомічні показники хвої, вміст пластидних пігментів та діелектричні показники прикамбіальних тканин лубу. Дослідження проводили в період фізіологічного спокою (друга половина жовтня).

Зразки хвої для дослідження морфолого-анатомічних показників і вмісту пластидних пігментів відбирали з верхньої частини крони 20-25 модельних дерев різної інтенсивності росту. Анатомічну будову хвої досліджували за допомогою мікроскопа МБС-10. Вміст пластидних пігментів вивчали